

TEOLOŠKI SIMPOZIJ NA TEOLOGIJI U SPLITU

Split, srijeda 22. listopada 1997.

UVODNA RIJEČ REKTORA TEOLOGIJE U SPLITU

DOC. DR. MARINA ŠKARICE

Okupili smo se na još jednom teološkom simpoziju, koji priređuje naša Teologija. Kao njezinu rektoru ugodna mi je dužnost i čast pozdraviti sve sudionike ovoga simpozija, koji obrađuje zanimljivu i izazovnu temu: *Umiranje i smrt danas*.

Prije svih pozdrav upućujem našem Velikom rektoru nadbiskupu mons. Anti Juriću i izražavam zahvalnost na njegovoj nazočnosti danas kao i na moralnoj i materijalnoj potpori za održavanje naših znanstvenih teoloških simpozija.

Pozdravljam i našeg profesora i pomoćnog biskupa mons. Marina Barišića. Pozdravljam potom prorektora Franjevačke teologije iz Makarske dr. fra Antu Vučkovića.

Drago mi je da mogu među nama pozdraviti i predstavnike Sveučilišta u Splitu: prorektore prof. dr. Ivana Bilića i prof. dr. Pavla Marovića, dekana novoosnovanoga Medicinskog fakulteta u Splitu prof. dr. Zvonka Rumboldta, kao i tajnika dipl. pravnika Joška Alajbega.

Pozdrav i zahvalnost za dolazak na ovaj simpozij upućujem i prof. dr. Branimiru Lukšiću, županu Splitsko-dalmatinske županije.

Pozdravljam i nazočne profesore naše Teologije i Teološko-katehetskog instituta te ostale kulturne i društvene djelatnike, kao i nazočne liječnike i drugo medicinsko osoblje.

Iskreni pozdrav, dobrodošlica i zahvalnost cijenjenim predavačima na današnjem simpoziju. Njih će pojedinačno predstaviti tajnik simpozija dr. Nedjeljko Ante Ančić.

Pozdrav svim ostalim uvažanim gostima, svećenicima, redovnicima, redovnicama, vjeroučiteljima te studentima i studenticama. Želja nam je da ovaj simpozij svima bude na životno obogaćenje.

Naša Teologija već je u ovome mjesecu priredila i uobičajeni Studijski dan za pastoralne djelatnike Splitske metropolije i održala ga je u tri prethodne srijede u Dubrovniku, Splitu i Šibeniku. Tema je bila veoma aktualna: *Pred izazovom sekta*. Zanimanje veliko, sudionika mnogo.

Već se ustaljuje tradicija da naša Teologija svake godine priredi barem jedan po mogućnosti međunarodni znanstveni teološki simpozij, koji obrađuje neku aktualnu teološku temu. Tema prošlogodišnjega teološkog simpozija bila je: *Crkva u uvjetima modernog pluralizma*.

Možda su se mnogi zapitali zašto smo za ovaj simpozij odabrali temu: *Umiranje i smrt danas*. Nije li to stvarnost koja prati čovjeka od početka? Zar se danas umire drukčije nego nekada!? Upravo zato što se danas u većini slučajeva umire zaista drukčije nego nekada, odabrali smo ovu temu. Nekad se većinom umiralo u obitelji. Umirući je bio okružen pažnjom, brigom, ljubavlju, grijan toplim riječima svojih najbližih, podržavan njihovom molitvom, u nadi i vjeri u život nakon smrti. Umiralo se u toj vjeri smireno.

Danas se većinom umire u bolnicama ili staračkim domovima. Makar medicinska i svaka druga skrb bila i na najvišoj razini, ipak bolesnik ili umirući ne može doživjeti pažnju i ljubav kao u obitelji, jer jednostavno nitko nema vremena da se kod svakog bolesnika kada on to želi zaustavi, da ga sasluša, da mu upravi toplu riječ prijateljstva, vjere, nade. Stoga se on počinje osjećati napuštenim, osamljenim, čini mu se da postaje predmetom, a prestaje biti osobom. Zato s pravom primjećuje Elizabeth Kübler-Ross u *Razgovorima s umirućima*: "Mnogo imade razloga što bježimo od stvarnosti smrti, a navažniji je možda taj što umiranje danas i jest jezovitije negoli je bilo nekoć, ono je tako osamljeno, mehanizirano i

neosobno... Prošla su vremena kad je čovjek mogao umrijeti u miru i dostojanstveno.”¹

Želja nam je, da bi nam svima ovaj simpozij pomogao da na smrt i umiranje gledamo kao na stvarnost svakoga ljudskog života, stvarnost kroz koju se u porođajnim bolima rađamo za istinski život. Otkad je Krist prihvatio umiranje i smrt i svojim uskrsnućem ih pobijedio, otada i ljudsko umiranje i smrt može postati nebeska sjetva iz koje će niknuti novi, istinski i besmrtni život.

Jedino osnaženi ovom vjerom možemo mirno prihvatiti stvarnost umiranja i shvatiti da i “smrt spada u život – kao i rođenje”, kako reče veliki pjesnik R. Tagore.² Dakle, Bog nas je stvorio za život, a ne za smrt. Na zemlji ne ostvarujemo puninu života. Uskrsli Krist nam jamči da se za istinski vječni život rađamo u porođajnim bolima umiranja. On reče: “Ja sam uskrsnuće i život: tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet će. I tko god živi i vjeruje u mene, neće umrijeti nikada” (Iv 11,25-26). “Ako pšenično zrno, pavši na zemlju, ne umre, ostaje samo; ako li umre, donosi obilat rod” (Iv 12,24). Dakle, sjeme bačeno u zemlju mora umrijeti, da bi urodilo novim životom.

Ako budemo znali u našim starima i umirućima kako u obiteljima, tako u bolnicama i staračkim domovima, podržavati vjeru u Krista raspetoga i uskrsloga, koji i nama jamči da se kroz patnju i umiranje rađamo za istinski vječni život, ako oni osjete da im pristupamo s ljubavlju, pažnjom i razumijevanjem kao osobama, da smo im od srca zahvalni za sve dobro, da s njima dijelimo njihovu patnju, ali i vjeru i nadu u vječni život, tada će oslabiti žalac smrti, smrt će biti pobijeđena. Tada ćemo i mi i oni skupa s nama moći sa sv. Pavlom uskliknuti: “Gdje je, smrti, pobjeda tvoja? Gdje je, smrti, žalac tvoj?... Hvala Bogu koji nam daje pobjedu po Gospodinu našem Isusu Kristu” (1 Kor 15,55).

Zato se zalažemo za veću prisutnost svećenika u staračkim domovima i bolnicama negoli je to sada. Riječ vjere, nade i utjehe kojom će ih on krijepiti, pažnja i ljubav koju će im neprestano iskazivati, pomoći će im da ponovno umiru dostojanstveno i u miru, uvjereni da je istinito ono što reče sv. Pavao: “Doista, ako živimo, Gospodinu živimo, i ako umiremo, Gospodinu umiremo” (Rim 14,8). Ako nam ovaj simpozij pomogne da to shvatimo, čvršće vjerujemo i u životu više provodimo, on će posve opravdati ova naša nastojanja. Hvala!

¹ E. Kübler-Ross, *Razgovori s umirućima*, Oko tri ujutro, Zagreb 1976, str. 13.

² Citirano prema E. Kübler-Ross, nav. dj., str. 199.